

PROTOKÓŁ

z posiedzenia narady urzędzeniowej w sprawie przedstawienia oraz uzupełnienia założeń do projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Trzciel, RDLP w Szczecinie, które odbyło się dnia 07.03.2025 r. w Trzcielu

Przewodniczący:

1. *Paweł Gzyl – Dyrektor RDLP w Szczecinie*

Członkowie Komisji:

2. *Grzegorz Majchrzak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie*
3. *Bernard Pieczyk – Naczelnik Wydziału Hodowli Lasu RDLP w Szczecinie*
4. *Jolanta Sojka – Naczelnik Wydziału Komunikacji i Społecznych Funkcji Lasu*
5. *Edyta Kowalczyk – Naczelnik Wydziału Ochrony Ekosystemami Leśnymi RDLP w Szczecinie*
6. *Marcin Tomczak – St. Specjalista SL w Wydziale Gospodarki Drewnem RDLP w Szczecinie (zastępstwo)*
7. *Dariusz Jaczewski – Główny Specjalista w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi (zastępstwo)*
8. *Maciej Lipka – Główny Specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej*
9. *Rafał Perz – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku*
10. *Regina Smyk - Specjalista SL w Wydziale Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie (online)*
11. *Wojciech Kamiński – Specjalista SL w Wydziale Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie*
12. *Sławomir Miller – Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzciel*
13. *Sylwester Morawiak – Z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Trzciel*

W posiedzeniu uczestniczyli:

14. *Marcin Polewczyk – Główny Specjalista SL w DGLP*
15. *Zbigniew Bącler – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Trzciel*
16. *Radosław Głąb – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Trzciel*

17. *Bartosz Bandas – Starszy Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel (online)*
18. *Piotr Sadłowski – Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel (online)*
19. *Marcin Maciejczak – Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel (online)*
20. *Natalia Bandas – Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel*
21. *Marcin Maciejczak – Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel*
22. *Krzysztof Nowakowski – Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel*
23. *Paweł Kuźniak – Specjalista SL w Nadleśnictwie Trzciel*
24. *Michał Bielewicz – Regionalny Konserwator Przyrody RDOŚ w Gorzowie Wlkp.*
25. *Daria Jachimowska – Naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Gorzowie Wlkp.*
26. *Wioletta Teleśnicka – Asystent Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Gorzowie Wlkp.*
23. *Miłostawa Olejnik – Kierownik Wydziału Ochrony Przyrody RDOŚ w Poznaniu*
24. *Julian Dereziński – Główny Specjalista Wydziału Ochrony Przyrody RDOŚ w Poznaniu*
25. *Tomasz Schubert – Zastępca dyrektora ZPKWL (online)*
26. *Barbara Semkło – Główny Specjalista Pszczewski Park Krajobrazowy*
27. *Ryszard Krynicki – Prezes Zarządu KRAMEKO Spółka z o.o.*
28. *Adela Krynicka – Zastępca Prezesa Zarządu*
29. *Andrzej Krawiec – Zastępca Prezesa Zarządu*
30. *Wojciech Romańczyk – Zastępca Prezesa Zarządu*
31. *Łukasz Wiącek – Kierownik Grupy Projektowej*
32. *Jacek Ignorek – Burmistrz Trzciela*
33. *Pan Jarosław Mikołajczyk - Urząd Gminy w Zbąszynku (online)*
34. *Pan Krzysztof Dorywała – Zakład Usług Leśnych Krzysztof Dorywała (online)*
35. *Pan Marek Jasiński. – Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Marek Jasiński (online)*
36. *Stefan Feder – Prezes Koła Łowieckiego nr 30 GON Poznań.*

Plan Urządzenia Lasu z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko zostanie sporządzony według stanu na dzień 01.01.2027 r.

1. Informacje o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Wykaz przyjętych przez samorządy terytorialne i aktualnie obowiązujących dokumentów planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody:

- 1) Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego z 2018 roku;
- 2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego z 2019 roku;
- 3) Strategia rozwoju województwa lubuskiego do roku 2030;
- 4) Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030;
- 5) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2017-2020;
- 6) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego do roku 2027 (projekt);
- 7) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030;
- 8) Audyt Krajobrazowy Województwa Lubuskiego z 2024 r.;
- 9) Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego z 2023 r.;
- 10) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzyrzeckiego na lata 2018-2022 z perspektywą na lata 2022-2025;
- 11) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024;
- 12) Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028;
- 13) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028;
- 14) Strategia Rozwoju Gminy Zbąszynek do 2030 roku;
- 15) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zbąszynek na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026.

W zasięgu Nadleśnictwa Trzciel, założenia polityk regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody obejmują:

- 1) Prowadzenie przebudowy części drzewostanów dla osiągnięcia optymalnego dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk;
- 2) Zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 3) Konieczność działań skierowanych na edukację ekologiczną społeczeństwa;
- 4) Ochronę zdrowia ludności, udostępnianie dla rekreacji i turystyki wyznaczonych do tego obszarów leśnych;
- 5) Zrównoważone gospodarowanie lasami;
- 6) Ograniczanie skutków zagrożeń w lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób;
- 7) Uwzględnianie w procesie zalesień przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury;
- 8) Utrzymaniem zagrożonych siedlisk i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- 9) Zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- 10) Regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- 11) Wpływanie na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych, uwzględnianiem zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych.

Informacje referowane przez Nadleśniczego podczas posiedzenia narady wstępnej i narady urzędzeniowej zostaną przekazane przez Nadleśnictwo Wykonawcy projektu PUL.

Wykonawca zweryfikuje aktualność powyższych danych na podstawie informacji uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w gminach, powiatach i województwach właściwych dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Po akceptacji przez NPP Wykonawca zamieści informację w tym zakresie w opisie ogólnym Nadleśnictwa. W trakcie prac nad projektem PUL Wykonawca uwzględni przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin

oraz całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w zakresie:

- 1) Ochrony środowiska, w tym: ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu;
- 2) Ochrony wód i gospodarowania wodami;
- 3) Obrony kraju;
- 4) Ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji;
- 5) Udokumentowanych złóż kopalin;
- 6) Przewidywanych inwestycji mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu.

Z uwagi na fakt, że część dokumentów planistycznych wyekspiruje w czasie opracowywania projektu PUL Wykonawca przyjmie do projektu zapisy tych dokumentów, które będą aktualne na dzień 01.01.2027 roku oraz uwzględni dokumenty nowo powstałe.

2. Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy.

1) Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzciel omówił podstawowe zagadnienia z zakresu gospodarki leśnej takie jak:

- a) Zestawienie pozyskanego drewna za okres 2017-2024 według kategorii cięć i porównanie z etatem;
- b) Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie 2017-2024 - wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji;
- c) Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2017-2024 oraz porównanie z etatami;
- d) Nasiennictwo i selekcja.

2) Współpraca z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami:

- a) Realizacja wniosków Samorządów dot. np. zamiany gruntów, włączeń gruntów leśnych i rolnych;
- b) Opiniowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego;
- c) Opiniowanie Warunków Zabudowy;

- d) Stała współpraca z Policją i Strażą Pożarną dot. ochrony gruntów leśnych;
- e) Projekty promocyjne z jednostkami edukacyjnymi, społecznymi położonymi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Trzciel.

3) Rola nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy:

Nadleśnictwo Trzciel zatrudnia ogółem 54 osoby. W okresie 2017-2024 usługi związane z gospodarką leśną wykonywało 14 podmiotów gospodarczych świadczących usługi na rzecz Nadleśnictwa tj. Zakłady Usług Leśny (ZUL). Nadleśnictwo dostarcza surowiec drzewny na lokalny rynek przerobu do 9 podmiotów gospodarczych.

3. Realizowane przez nadleśnictwo działania i projekty środowiskowe, edukacyjne, turystyczne, infrastrukturalne, naukowe.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzciel omówił następujące działania i projekty:

1) Środowiskowe:

Nadleśnictwo Trzciel bierze udział w ogólnopolskim projekcie współfinansowanym ze środków programu FEnIKS na lata 2021-2027 dotyczącym:

- a) Zakupu samochodu patrolowo-gaśniczego oraz budowy nowego punktu czerpania wody w Leśnictwie Łęczno – oddz. 631 c (PPOŻ2);
- b) Przywrócenia właściwego stanu siedlisk hydrogenicznych (GMOK);
- c) Ochrony czynnej rybołówstwa – montaż 5 platform i 2 tablic informacyjnych.

2) Edukacyjne:

- a) Do przeprowadzenia zajęć z edukacji z wykorzystaniem obiektów: „Leśną wiatę edukacyjną”, szkółkę leśną, rezerwat przyrody tj. „Jeziora Wielkie” oraz „Czarna Droga”;
- b) Udostępnianie infrastruktury do edukacji leśnej.

3) Turystyczne:

- a) Przedstawienie infrastruktury turystycznej;
- b) Przedstawienie obszaru programu „Zanocuj w lesie”.

4) Infrastrukturalne:

- a) Powstanie placu manewrowego przy punkcie czerpania wody nr 6 w Leśnictwie Policko, w roku 2017;
- b) Oddanie do użytku dwóch kancelarii dla leśnictw Jasieniec i Czarny Dwór w roku 2017;
- c) Powstanie punktu czerpania wody wraz z placem manewrowym do celów ochrony ppoż. w Leśnictwie Pszczew, w roku 2018;
- d) Oddanie do użytku drogi leśnej – dojazd pożarowy nr 40 w Leśnictwie Czarny Dwór, w roku 2018;
- e) Oddanie do użytku drogi leśnej w Leśnictwie Łęczno, w roku 2019;
- f) Budowa kancelarii Leśnictwa Nowy Świat w Brójcach, zakończenie inwestycji zaplanowano na 31.12.2025 r.;
- g) Podpisanie umowy na realizację inwestycji – budowę I części drogi leśnej – dojazd pożarowy nr 6 w leśnictwie Pszczew, w dniu 18.08.2024 r.

5) Naukowe:

- a) Od 2010 roku pracownik Nadleśnictwa Trzciel, Pan Krzysztof Nowakowski prowadzi badania nad lokalną populacją średniej wielkości drapieżników w tym borsuka, lisa, jenota i szopa pracza. W rezultacie tych badań powstała między innymi jego dysertacja doktorska „Uwarunkowania środowiskowe kształtujące populację borsuka *Meles meles* w lasach gospodarczych zachodniej Polski”.

4. Informacje o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa Trzciel znajdują się:

1) Rezerваты przyrody:

- a) Rezerwat Czarna Droga;
- b) Rezerwat Rybojady;
- c) Rezerwat Jezioro Wielkie im. Włodzimierza Rudawskiego;
- d) Rezerwat Jeziora Gołyńskie im. dr Grzegorza Karcza;

2) Parki Krajobrazowe:

- a) Pszczewski Park Krajobrazowy;

3) Obszary Chronionego Krajobrazu:

- a) OChK „Dolina Obry”;
- b) OChK „Zbąszyńska Dolina Obry”;
- c) OChK „Rynna Paklicy i Ołoboku”;
- d) OChK „Rynny Obrzycko – Obrzańskie”;
- e) OChK „I – Międzyrzecz – Trzciel”;

4) Obszary Natura 2000:

- a) Dolina Leniwej Obry” PLH080001;
- b) Nietoperek PLH080003;
- c) Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002;
- d) Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005;

5) Pomniki Przyrody – na terenie Nadleśnictwa są 22 pomniki przyrody ożywionej tj.:

- a) 4 grupy dębów szypułkowych;
- b) 18 pojedynczych drzew (również głównie Db szp., pojedyncze Wz, Lp, Ol, So, Tp);

6) Użytki ekologiczne:

- a) „Pastwiska”;
- b) „Nad Gołyniem”;
- c) „Panowice”;
- d) „Nad Wielkim”;
- e) „Bagienka”;
- f) „Nad Obrą”;
- g) „Oczko”;
- h) „Nad Jeziozem Stobno”;
- i) „Sosnówka”;
- j) „Nad Paklicą”;

k) „Miedzianka”;

l) „Toczeń”;

7) Ochrona gatunkowa: strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków zwierząt dla:

a) Bielika (2);

b) Kani rudej (2);

c) Orlika krzykliwego (1);

d) Bociana czarnego (1);

e) Gniazda rybołowa (1);

8) Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe:

a) Uroczyska Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, na gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo znajdują się jedyne pozostałości tzw. „zębów smoka” w oddz. 326-k-00 leśnictwa Nowy Świat (pow. 2,57 ha);

9) Siedliska Przyrodnicze:

a) 8 leśnych siedlisk przyrodniczych o łącznej powierzchni 809,64 ha. – 9110, 9130, 9170, 9190, 91D0, 91E0, 91F0, 91T0;

b) 5 nieleśnych siedlisk przyrodniczych o łącznej powierzchni 103,87 ha. – 3150, 3160, 6410, 6510, 7140.

10) Ekosystemy referencyjne:

a) Powierzchnia ekosystemów referencyjnych wynosi 698,12 ha.

Nadleśnictwo realizuje działania wynikające z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i planów ochrony rezerwatów i parków krajobrazowych. Dokładne informacje nt. wykonanych działań Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy projektu PUL.

Wykonawca wystąpił do Nadleśnictwa o materiały dot. ochrony przyrody oraz wystąpi z prośbą do RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim i RDOŚ w Poznaniu o udostępnienie materiałów dot. ochrony przyrody.

Zgodnie z Protokołem z narady wstępnej, w przypadku niezakończenia prac legislacyjnych związanych z powiększeniem powierzchni lub utworzeniem nowych

obiektów – powierzchnie należy opisać, jako proponowane lub projektowane – w zależności od zaawansowania opracowania właściwej dokumentacji.

4a. Propozycja Lasów o Zwiększonej Funkcji Społecznej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Trzciel.

Na naradzie urzędzeniowej Nadleśniczy zaproponował 10 obszarów o zwiększonej funkcji społecznej, na powierzchni około 644 ha.

Zgodnie z § 8 ust. 4 IUL, zespół lokalnej współpracy przedstawia pisemną opinię w zakresie: przedstawionych założeń do projektu planu urządzenia lasu, propozycji wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności, potrzeb w zakresie zagospodarowania turystycznego.

5. Zabezpieczenie przeciwpożarowe w lasach.

Zgodnie z zapisami „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu” z 23 grudnia 2019 r., z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (Dz. U.2022. poz.1065) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. (Dz. U. 2023 poz. 822) w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów Lasy Nadleśnictwa Trzciel obecnie są zakwalifikowane do I kategorii zagrożenia pożarowego, co pociąga za sobą specyficzne wymagania w organizacji systemu zabezpieczenia pożarowego terenów leśnych.

W związku z wysokim ryzykiem wystąpienia pożarów lasu nadleśnictwo Trzciel utrzymuje w ramach systemu ochrony przeciwpożarowej:

- a) Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny (PAD) w Leśnictwie Bolków (adres leśny: 10-29-1-07-549-d-00) obsługiwany przez wyspecjalizowaną firmę zewnętrzną z wykorzystaniem obrazu z kamer przeciwpożarowych na masztach w leśnictwach Czarny Bocian (adres leśny: 10-29-1-04-454-d-00) oraz Bolków (adres leśny: 10-29-1-07-549-n-00);
- b) Bazę Sprzętu Gaśniczego w Leśnictwie Bolków (adres leśny: 10-29-1-07-549-g-00) wyposażoną min. w pługi, szpadle, tłumice, hydronetki, ruchomą bazę sprzętu ppoż. na przyczepce samochodowej;

- c) Przeciwpozarowy samochód patrolowo-gaśniczy marki Mitsubishi L-200 z mobilnym modulem gaśniczym 400 litrów;
- d) System dyżurów własnego personelu w okresie akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu (oparty o dyżury 5 pełnomocników nadleśniczego oraz 22 pracowników terenowej Służby Leśnej);
- e) System stałych pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowych o długości 28,16 km (pasów typu BK);
- f) Przywraca należyty stan pasów przeciwpożarowych wzdłuż dróg publicznych (pasów typu A) średniorocznie na powierzchni 22,89 ha.

6. Określenia potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiołę, bobry, przemysł itp.

Zdefiniowania wymagają obszary zagrożone uszkodzeniami:

- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne, w tym obszary gradacyjne owadów liściożernych, według danych właściwego ZOL.

Powierzchnia całego obszaru ognisk gradacyjnych zostanie zaktualizowana i ponownie przeliczona z uwzględnieniem obowiązującego w projekcie PUL podziału powierzchniowego, w tym powierzchni oddziałów wchodzących w ich skład. Pozwoli to na aktualizację liczby stałych powierzchni kontrolnych (PK) do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny. Wyliczenia powierzchni oraz ustalenia liczby PK wykona Nadleśnictwo według instrukcji z ZOL w Szczecinku w ostatnim kwartale 9 roku obowiązującego pul. Szczegółową lokalizację stałych powierzchni kontrolnych Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy w celu ujęcia w projekcie PUL. Zaktualizowane obszary ognisk gradacyjnych w postaci warstwy mapy numerycznej oraz mapy „.jpg” zostaną przekazane przez ZOL w Szczecinku za pośrednictwem RDLP w Szczecinie, Wykonawcy projektu PUL. Wykonawca oprócz naniesienia na mapach przeglądowych obszarów ognisk gradacyjnych opracuje wykazy z zestawieniem powierzchni.

Zgodnie z porządkiem obrad, problematykę odnośnie ochrony lasu, w szczególności z odnotowanymi szkodami spowodowanym przez czynniki biotyczne i abiotyczne, omówił kierownik Zespołu Ochrony Lasu., ww. problematykę opisano w pkt. 7 Protokołu z narady urzędzeniowej.

7. Informacje z zakresu ochrony lasu, w szczególności z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiolę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.) wraz z oceną stabilności drzewostanów nadleśnictwa.

Na podstawie danych dotyczących zagrożeń wynikających z czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych w okresie realizacji dotychczasowego Planu Urządzenia Lasu (2017 – 2026), wstępną ocenę zdrowotności drzewostanów można uznać za dobrą.

W trakcie prac terenowych Wykonawca przeprowadzi rozpoznanie, inwentaryzację oraz określi stopień nasilenia uszkodzeń drzewostanów wyrządzonych przez czynniki natury biotycznej, abiotycznej i antropogenicznej. Uszkodzenia należy opisać zgodnie z § 40 IUL. Według zapisu § 40 pkt 5 i 7 IUL w przypadku uszkodzeń powodowanych przez GRZYBY należy dodatkowo określić czynnik sprawczy z kodem sprawcy uszkodzeń ze słownika SILP, jedynie dla stwierdzonych przypadków uszkodzeń od korzeniowca wieloletniego. Dane historyczne występowania tego gatunku Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy PUL celem odpowiedniego ujęcia w opisach taksacyjnych oraz ewentualnego uzupełnienia. Uszkodzenia powodowane przez pozostałe grzyby łącznie z opieńką opisywane będą bez podania czynnika sprawczego. Nadleśnictwo wnioskuję o zmapowanie szkód w drzewostanach – przedstawienie na mapie przeglądowej.

W ramach oceny stabilności drzewostanów Zespół Ochrony Lasu proponuje do objęcia szczególną uwagą w trakcie taksacji drzewostany, wymienione w załącznikach do referatu (prezentacji) ZOL przedstawianego podczas narady urzędzeniowej. W drzewostanach tych odnotowano szkody od:

1) Czynniki abiotyczne:

a) Szkody od wiatru - wg. załącznika nr 1.

2) Czynniki biotyczne:

a) Obszary ognisk gradacyjnych szkodników pierwotnych sosny (wg. mapy ZOL);

b) Huba korzeni (opieńka) – wg. załącznika nr 2;

c) Jemioła na sośnie – wg. załącznika nr 3.

Drzewostany sosnowe (świerkowe) rosnące na gruntach porolnych powinny być poddane szczegółowemu przeglądowi przez taksatora.

Na mapie przeglądowej ochrony lasu należy zawrzeć oprócz podstawowych informacji z zakresu ochrony lasu poniższe szczegóły:

- 1) Stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, według danych nadleśnictwa;
- 2) Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne, w tym obszary gradacyjne owadów liściożernych, według danych właściwego ZOL;
- 3) Drzewostany na gruntach porolnych według danych z opracowań siedliskowych.

Szczegóły opracowania definicji obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód, opisano w Protokole z narady wstępnej w pkt. 18.

Na podstawie wnikliwej analizy zebranych materiałów z gospodarki przeszłej, ostatniego dziesięciolecia oraz lustracji terenowych drzewostanów, można prognozować zagrożenia, jakich można spodziewać się w drzewostanach. Do najistotniejszych zagrożeń przyszłego dziesięciolecia należy wymienić:

- 1) Szkodniki pierwotne;
- 2) Szkodniki wtórne (kambio- i ksylofagi);
- 3) Czynniki abiotyczne (szkody od wiatrów, zaburzenia gosp. wodnej);
- 4) Choroby korzeniowe;
- 5) Szkody od ssaków roślinożernych (jeleniowate,).

Priorytetowym zadaniem w ochronie lasu w przyszłym dziesięcioleciu, będzie monitorowanie i raportowanie zagrożeń ze strony czynników szkodotwórczych. Podstawowy monitoring powinien obejmować:

- 1) Monitoring występowania szkodników liściożernych;
- 2) Monitoring zagrożenia drzewostanów powodowanego przez owady kambio- i ksylofagiczne;
- 3) Monitoring występowania szkodników korzeni;
- 4) Monitoring szkód powodowanych przez grzyby patogeniczne i inne czynniki chorobotwórcze;
- 5) Monitoring i ocenę zagrożenia powodowanego przez roślinożerne ssaki;
- 6) Monitoring uszkodzeń lasu powodowanych przez czynniki abiotyczne.

8. Przedstawienie informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz propozycji ich uzupełnienia.

Nadleśnictwo Trzciel posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany wg stanu na 2006 r., przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp. W pracach urzędzeniowych należy uwzględnić ww. opracowanie. Dane dotyczące gleb należy aktualizować zgodnie z obowiązującą klasyfikacją gleb leśnych.

Nadleśnictwo posiada także Projekt docelowej sieci drogowej (DSD) wykonany przez TAXUS wg stanu na 01.01.2019 r., inwentaryzację urządzeń melioracji wodnych opracowaną przez MELIOTECH w 2014 roku.

Dla potrzeb PZO dla obszarów Natura 2000 Dolina Leniwej Obry PLH080001 i Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002 została przeprowadzona inwentaryzacja fitosocjologiczna.

9. Proponowany podział na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania.

Zgodnie zapisami § 102 ust. 5 IUL wyróżniamy następujące gospodarstwa w PUL:
Gospodarstwo specjalne (S) – obejmuje lasy o wyjątkowych walorach i funkcjach oraz z dominującą funkcją ochrony przyrody, w których obowiązują ograniczenia administracyjno-prawne pozyskiwania drewna oraz wytyczne przyjęte podczas NW; gospodarstwo specjalne jest tworzone niezależnie od stabilności drzewostanów, bez względu na zajmowaną powierzchnię.

Zgodnie z zapisami § 102 ust. 6 pkt IUL 7) uznano na naradzie urzędzeniowej lasy za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych m.in.:

- 1) Cmentarze;
- 2) Obiekty dziedzictwa kulturowego np. grodziska;
- 3) Drzewostany o charakterze parkowym;
- 4) Ekosystemy referencyjne.

Obiekty dziedzictwa kulturowego np. grodziska wydzielić w osobne pododdziały. Granice i powierzchnię tych obiektów przyjąć na podstawie Numerycznego Modelu Terenu (NMT).

Gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego (OS) – obejmuje obszary lasu związane z częstym i intensywnym pobytem ludzi w lesie w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, zdrowotnych i innych ważnych społecznie. Są one wyróżniane we współpracy z zespołem lokalnej współpracy (ZLW).

Gospodarstwo zrębowe (Z) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się zrębowy sposób zagospodarowania; gospodarka leśna realizowana jest w sposób zapewniający zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów leśnych, z uwzględnieniem innych funkcji lasów, warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków. W zasadzie gospodarstwo zrębowe wyróżnia się od powierzchni 100 ha.

Gospodarstwo przerębowo-zrębowe (P-Z) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania; gospodarka leśna realizowana jest w sposób zapewniający zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów leśnych, z uwzględnieniem innych funkcji lasów, warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków. W zasadzie gospodarstwo przerębowo-zrębowe wyróżnia się od powierzchni 100 ha.

Gospodarstwo przerębowe (P) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których projektuje się przerębowy sposób zagospodarowania. Gospodarstwo przerębowe tworzy się bez względu na zajmowaną powierzchnię.

Gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N) – obejmuje lasy niestabilne (niezależnie od wieku), o których mowa w § 42 IUL, a których obecny stan i kondycja wskazują na zaawansowany proces rozpadu. Gospodarstwo (N) tworzy się bez względu na zajmowaną powierzchnię. W celu przywrócenia stabilności lasu konieczna jest jego odbudowa, o której mowa w § 41 ust. 6 IUL, za pomocą cięć rębnych, z uwzględnieniem warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków.

Zgodnie z zapisami § 42 ust. 2 IUL, Cechę stabilności drzewostanu określa się z wykorzystaniem:

- 1) Map ryzyka zamierania drzewostanów opracowanych na podstawie „Modeli ryzyka zamierania drzewostanów głównych gatunków lasotwórczych Polski” opracowanych przez zespół pod kierunkiem prof. Jarosława Sochy. Dla każdego wydzielenia drzewostanowego zostaje określone prawdopodobieństwo ryzyka rozpadu wyrażone w skali od 0 do 100%. Model wskazuje drzewostany narażone na rozpad w wyniku zjawisk związanych z suszą;
- 2) Wykazu drzewostanów, w szczególności za okres obowiązywania planu urządzenia lasu, z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiółę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.), przygotowanego przez ZOL, z wykorzystaniem danych ochrony lasu RDLP i nadleśnictwa, przedstawianego podczas obrad NU (pkt. 7 protokołu);
- 3) Wyników inwentaryzacji terenowej.

10. Przyjęcie metody inwentaryzacji zasobów drzewnych (metoda reprezentacyjna lub metoda ALS).

Zgodnie z zapisami w Protokole z narady wstępnej, Inwentaryzacja zasobów drzewnych odbędzie się statystyczną metodą reprezentacyjną, opisaną - § 50 do § 61 IUL.

11. Propozycja typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych.

Zgodnie z decyzją Komisji narady urządzeniowej, przyjęto następujące TD i rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy	Zalecany rodzaj rębni
Bs	So	So90, Brz i in. 10	-
Bśw	So	So80, Brz i in. 20	I
Bw	So	So80, Brz, Św i in. 20	
Bb	So	So80, Brz i in. 20	-

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy	Zalecany rodzaj rębni
BMśw	So	So 80, Db, Brz i in. 20	I
	Db So	So70, Db 20, Bk i in. 10	III/I
	Bk So	So70, Bk 20 Db i in. 10	
BMw	So	So70, Db i in. 30	I
BMb	Brz So	So60, Brz 30, Ol, Św i in. 10	-
	So Brz	Brz50, So30, Ol, Św i in. 20	
LMśw	Db So	So 60, Db 30, Bk i in. 10	III/II
	So Db	Db 50, So 30, Bk i in. 20	
	Bk So	So 60, Bk 30, Db i in. 10	
	So Bk	Bk 50, So 30, Db i in. 20	
LMw	So Db	Db50, So30, Ol, Św i in. 20	III/II
	So Ol Db	Db50, Ol30, So i in. 20	
LMb	Brz Ol	Ol60, Brz 30, Św, So i in. 10	-
Lśw	Db	Db80, Bk i in. 20	III/II
	Db Bk	Bk60, Db30, Md i in. 10	
	Bk Db	Db60, Bk30, Md i in. 10	
Lw	Js-Db	Db50, Js30, Wz, Ol i in. 20	III/II
Ol	Ol	Ol90, Js i in. 10	IV/V*
OlJ	Ol Js	Js50, Ol40, Brz i in. 10	IV*
	Js Ol	Ol60, Js30, Brz i in. 10	

* użytkowanie rębne w uzasadnionych przypadkach np. z dużym udziałem Św, a także na olsach w postaci przejściowej

Na siedliskach przyrodniczych w zasadzie stosować typy drzewostanów przewidziane w aktualnym porozumieniu z RDOŚ lub zawarte w PZO dla obszaru Natura 2000.

Pozostałe zapisy dotyczące powyższego tematu pozostają zgodne z zapisami w Protokole z narady wstępnej.

12. Propozycja przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych.

Zgodnie z decyzją Komisji narady urzędzeniowej, przyjęto następujące przecięte wieki rębności dla poszczególnych drzew leśnych.

Przyjęte przeciętne wieki rębności	
Rodzaj, gatunek	Wiek rębności
Db	140 lat
Js, Wz	120 lat
Bk	110 lat
So, Md	100 lat
Dg, Gb, Ol, Brz, Jw, Kl, Ak, Lp	80 lat
Św	80 lat
Oś	60 lat
Tp, Wb, Olsz	40 lat

Wiek rębności dla głównych gatunków lasotwórczych są zgodne z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 36/2004 r. z 19 maja 2004 r. (IUL, Rozdział X Załączniki – Wykaz wieków rębności).

13. Uwzględnienie odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II).

Na dzień narady urzędzeniowej w Nadleśnictwie Trzciel zlokalizowana jest jedna powierzchnia badawcza, założona przez prof. Bussego w 1914 r. a obecnie prowadzona przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Powierzchnia badawcza zlokalizowana jest w oddz. 600 g-00 (1,66 ha) na terenie leśnictwa Jasieniec. Celem prowadzonego doświadczenia jest określenie związku genetycznego między nasionami określonego pochodzenia a rozwijającym się z tych nasion drzewostanem sosnowym.

Projektowanie wskazań gospodarczych na powierzchniach badawczych należy, za pośrednictwem nadleśnictwa, skonsultować z instytucją prowadzącą badania.

14. Informacje wymagane w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W dniu 6 maja 2024 r. pismem znak sprawy WPN.411.5.2024.DJ, został uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

15. Informacje o potrzebie opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu.

Plan Urządzenia Lasu dla nadleśnictwa Trzciel na lata 2027 – 2036 nie zostanie poszerzony o zakres art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 t.j.).

Wszystkie obszary Natura 2000 znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Trzciel posiadają aktualne plany zadań ochronnych (PZO).

16. Informacja o udziale społeczeństwa i kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu.

Udział społeczeństwa w opracowaniu projektu planu urządzenia lasu reguluje Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) oraz Instrukcja Urządzania Lasu cz.1 i udział społeczeństwa jest zapewniony na każdym etapie prac nad projektem planu urządzenia lasu tj.:

- 1) Zaproszenie przez nadleśniczego przedstawicieli samorządów, instytucji i stowarzyszeń, przedsiębiorców leśnych oraz osób i organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody do prac w zespole lokalnej współpracy (po NW, przed NU);
- 2) Podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem NU, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz o przewidywanym terminie zwołania NU i możliwości udziału społeczeństwa;
- 3) Podanie, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NU, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa „Założeń do planu urządzenia lasu” oraz informacji o sposobie, miejscu i terminie

- (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag oraz wniosków do tych założeń;
- 4) Udział w spotkaniach dotyczących Lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Szczegóły pracy ZLW, są opisane w „Regulamin pracy Zespołu Lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Trzciel” zał. nr 1 do Decyzji nr 14 w sprawie powołania Zespołu Lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Trzciel;
 - 5) Podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem narady projektu planu (NPP), do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o zwołaniu narady projektu planu urządzenia lasu, będącej etapem konsultacji społecznych;
 - 6) Podanie informacji, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NPP, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o terminie i miejscu udostępnienia „Projektu planu urządzenia lasu” dla, danego nadleśnictwa, o sposobie, miejscu, jak też terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag i wniosków do „Projektu (...)”, oraz o właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania tych uwag i wniosków;
 - 7) Podanie – niezwłocznie po zatwierdzeniu projektu planu urządzenia lasu przez ministra właściwego ds. środowiska – do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa przedmiotowej informacji wraz z podsumowaniem i uzasadnieniem.

17. Dodatkowe wnioski oraz sprawy organizacyjne

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim wnioskuję o nie projektowanie rębni na siedliskach przyrodniczych: 91E0 oraz 91F0.

Na początku prac terenowych Nadleśnictwo zorganizuje spotkanie robocze Wykonawcy prac z administracją terenową Nadleśnictwa, przy udziale przedstawicieli RDLP, w celu omówienia zakresu prac urządzeniowych i zasad wzajemnej współpracy.

Zatwierdzam

Paweł Gzyl

Dyrektor

/Podpisano elektronicznie/